

Opdrachtenbundel RIVUS

Behorend bij Jaarplan RIVUS 2016 – 2017
Versie 1, datum 15 december 2016

Inhoud

	Revisiebeheer opdrachtenbundel	3
	Inleiding	4
1	Platform Beleidstafel	6
2	Platform Communicatie	9
3	Platform Operationele kansen	11
4	Platform PIA (ingrijpen in de afvalwaterketen)	13
5	Project Data, meten en monitoring (functioneren afvalwaterketen)	20
6	Project Duurzaamheid	23
7	Project Financiële Systematiek	25
8	Project Standaardbestek reiniging en inspectie	28
9	Project Uniformeren gegevens beheer en onderhoud puntobjecten	30
10	Project Verbeteren implementatie Verlengen levensduur en renovatietechnieken	33

Revisiebeheer opdrachtenbundel

Versie	Datum	Wijzigingen	Project
start	1-9-2016	De start versie heeft d.d. 1 sept 2016 en is vastgesteld in de Regiegroep 8 sept 2016	
1	15-12-2016	In de Regiegroep van 16 nov 2016 is de opdracht PIA definitief vastgesteld. Deze is vervolgens in de opdrachtenbundel aangepast.	4. Platform PIA

Inleiding

Medio 2016 is het (meerjaren)programma door regiegroep en bestuurlijk overleg vastgesteld. In dit (meerjaren)programma zijn onder andere de activiteiten die we als RIVUS voor de komende periode geselecteerd hebben vastgelegd.

De Trojka heeft de opdrachten voor de voor 2016/2017 geselecteerde activiteiten verder uitgewerkt. Deze zijn verzameld in voorliggende opdrachtenbundel 2016-2017.

De bundel is met name bedoeld voor de RIVUS medewerkers die concreet en inhoudelijk aan het werk gaan met één van de RIVUS projecten. Voor regiegroep leden wordt gelijktijdig een jaarplan beschikbaar gemaakt. Deze geeft eveneens een beschrijving van de activiteiten die voor komende periode op stapel staan, maar dan beknopt weergegeven. Het jaarplan is bedoeld om (bestuurders)/managers/regiegroep overzicht te geven zodat ze de activiteiten kunnen aansturen.

De afrondingstermijnen zijn in de opdrachten vastgelegd. De planning van het gehele programma is in het planningsinstrument weergegeven.

De startversies van zowel het Jaarplan als de Opdrachtenbundel zijn vastgesteld in de Regiegroep 8 september 2016. Wijzigingen in de opdrachtenbundel worden vastgelegd op voorgaande pagina (revisiebeheer opdrachtenbundel).

Overzichtstabel RIVUS jaarplan 2016-2017

In onderstaande tabel is af te lezen aan welke groep in het jaarplan formeel taken zijn toebedeeld..

Activiteit jaarplan	Betrokkenen bij activiteit in 2016/2017				
	RG-lid	Trojka	Platform /ET	AWT	Anders, nl:
1. Platform Beleidstafel					
2. Platform Communicatie					
3. Platform Operationele kansen					
4. Platform PIA					
5. Project Data, meten, monitoren					
6. Project Duurzaamheid					PF Communicatie, PF Beleidstafel
7. Project Financiële Systematiek					
8. Project Standaardbestek					AWT-Zuid
9. Project Uniformeren gegevens puntobjecten					
10. Project Verbeteren implementatie Verlengen levensduur en renovatietechnieken					

1 Platform Beleidstafel

1.1 Beschrijving project

Door het versterken van de netwerksamenwerking op beleid- en planvorming en het regionaal opbouwen en borgen van kennis zal beleid en planvorming in de regio efficiënter verlopen. Door beleid en planvorming gezamenlijk op te pakken worden plannen beter op elkaar afgestemd en komen de belangrijkste strategische plannen in de totale afvalwaterketen integraal tot stand. Deze slag is noodzakelijk om in een breder perspectief de juiste keuzes te kunnen maken en kansen te benutten op het gebied van innovatie en duurzaamheid en toegroeien naar een gelijk speelveld (voor inwoners en bedrijven).

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

- Kwetsbaarheid neemt af omdat plannen robuuster worden en kennis in de regio geborgd is.
- Kwaliteit neemt toe want expertise/specialisme kan worden vergroot en integraliteit en afstemming neemt toe.
- Kosten nemen in eerste instantie toe doordat afstemming moet worden gezocht. Later nemen ze af doordat kennis in de regio gemakkelijk voorhanden is.
- Duurzaamheid speelt een belangrijke rol bij het maken van de juiste keuzes.

1.2 Historie

In het vorige programma heeft het expertteam Visievorming een Visie op de afvalwaterketen in 2030 opgesteld.

Het expertteam Verdergaande samenwerking heeft geadviseerd structureel de samenwerking te zoeken voor wat betreft het afstemmen van beleid – en planvorming.

Besluit RIVUS stuurgroep (18/11/2015) en het RIVUS bestuurlijk overleg (04/12/2015)

Er is ingestemd met het volgende voorstel vanuit het ET Verdergaande samenwerking:

- Versterken van de netwerksamenwerking voor beleidsontwikkeling en planvorming afvalwaterketen. Hiertoe wordt een Beleidstafel opgericht.

Advies ET Verdergaande samenwerking (regiegroep 24/02/2016)

Het ET heeft de volgende adviezen ingebracht:

- Vanuit de regiegroep een opdracht te verstrekken aan de Beleidstafel die reikt tot en met 2020 waarin met name zaken zoals doel, linking pin, jaarplan, verantwoording en bezetting aan de orde komen.
- Vanuit de regiegroep of de trojka een linking pin te benoemen. In overweging nemen om deze rol in te laten vullen door de programma-adviseur.

De Regiegroep heeft ingestemd met de adviezen van het ET.

Besluit Regiegroep (08/06/2016)

- Ingebracht is een Voorstel RIVUS beleidstafel.
- De Regiegroep heeft ingestemd met het voorstel, de aanpak, de beleidsagenda en het jaarlijks actualiseren daarvan.

Resultaten tot dusver (01/09/2016)

- RIVUS Visie op de afvalwaterketen d.d. 2013, die inzicht geeft in de belangrijke thema's.
- Een regionale beleidsagenda/programma voor de komende jaren.
- Selectie van 3 uit te werken thema's voor de periode 2016-2017: klimaatbestendigheid (incl. regenwater, afkoppelen en wateroverlast), bedrijventerreinen en riolering buitengebied).

1.3 Uitwerking opdracht

Doel van de opdracht

- Alle gemeenten harmoniseren het GRP in de tijd, in eenduidige uitgangspunten (RIVUS Visie) en in opzet.
- GRP en IZP zijn in beleidskeuzes op elkaar afgestemd.
- (Structurele) regionale beleidssamenwerking.

Uitgangspunten

- De Beleidstafel bouwt regionaal gezamenlijk kennis op ten behoeve van alle RIVUS partners. Daarbij realiseert de Beleidstafel zich dat de partners verschillende behoeftes hebben, mede vanwege hun omvang.
- Enerzijds geldt dat de RIVUS partners autonoom zijn en hun eigen keuzes blijven maken. Anderzijds geldt het uitgangspunt van RIVUS om samen te werken. Daarbij hoort een gezamenlijke ambitie en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit maakt dat de producten van de Beleidstafel, vastgesteld door de Regiegroep, niet vrijblijvend zijn. Eventuele resterende verschillen in beleid tussen partners dienen zichtbaar te worden gemaakt en de noodzaak van behouden moet worden beargumenteerd. De regiegroep hanteert hierbij vooralsnog het principe 'sturen zonder dwingen'.
- De Beleidstafel is slagvaardig en voortvarend in haar aanpak, maar neemt ook voldoende tijd om de gewenste kwaliteit in de producten te leveren.
- De RIVUS visie en de contouren van de bestaande GRP's/IZP fungeren als uitgangspunt voor het op te stellen regionale beleidsprogramma.

Organisatievorm en werkwijze

- De Beleidstafel bestaat uit één deelnemer van iedere RIVUS partner.
- De Regiegroep is opdrachtgever van de Beleidstafel, de programmamanager RIVUS is gemandateerd opdrachtgever. De Beleidstafel legt periodiek verantwoording af aan de opdrachtgever. De programma-adviseur van RIVUS treedt op als linking pin tussen opdrachtgever en Beleidstafel.
- De Beleidstafel agendeert haar eigen thema's én pakt thema's op die de opdrachtgever aan haar opdraagt. Jaarlijks wordt de beleidsagenda bepaald en/of geactualiseerd en ter goedkeuring in de regiegroep gebracht.
- De Beleidstafel komt structureel en met een heldere agenda één keer per twee maanden bij elkaar. De Beleidstafel is verantwoordelijk voor het halen van de afgesproken planning.
- De Beleidstafel wijst uit haar midden een voorzitter en secretaris aan. De voorzitter en/of secretaris, eventueel ondersteund door leden van de Beleidstafel, verzorgen een presentatie van uitgewerkte thema's voor de regiegroep en zo nodig voor stuurgroep en bestuurlijk overleg.
- Inhoudelijke uitwerking van thema's gebeurt in werkgroepen van leden van de Beleidstafel aangevuld met andere inhoudelijk deskundigen (intern en extern). De inhoudelijke uitwerking van onderwerpen wordt vooraf gegaan door een gezamenlijke brainstorm van de gehele Beleidstafel. Uitgewerkte producten worden altijd voorgelegd aan de gehele Beleidstafel.
- Op voorhand is de globale aanpak en een "format" van het op te stellen beleidsdocument (inhoudsopgave, vragen) in de Regiegroep gebracht (8 juni 2016).
- Iedere deelnemer neemt de verantwoording voor kwaliteit, verbinding (met achterban) en tempo op het moment dat de deelnemer accepteert te participeren in de uitwerking van een thema.
- De regiegroep is verantwoordelijk voor het beschikbaar maken van de benodigde menskracht voor de uitvoering van het beleidsprogramma.

Opdracht 2016 - 2020

Zorg ervoor dat conform bovenstaande organisatievorm en werkwijze, binnen de geformuleerde uitgangspunten en mijlpalen, het gewenste resultaat wordt bereikt. Lever daarbij tenminste de volgende producten op:

- Regionale beleidskennis die meerwaarde biedt aan de individuele organisatie. De eindversies van de beleidsdocumenten worden digitaal aangeleverd en via RIVUS extranet (of een opvolgend systeem) aan partners beschikbaar gesteld.
- Een gezamenlijke jaarlijks geactualiseerde en door de Regiegroep bekrachtigde beleidsagenda, met de geagendeerde thema's voor de GRP's en IZP 2020.

- Producten voortvloeiend uit uitwerkingen van thema's in de door de regiegroep vastgestelde beleidsagenda.
- Verantwoording in de regiegroep afleggen zodra een thema is "afgerond".

Aanvullende opdracht 2016 - 2017

Het platform krijgt buiten haar reguliere meerjarige opdracht in de periode 2016 - 2017 geen extra taak toegewezen.

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	25 dagen (2016) 55 dagen (2017)	20.000 euro	Voorzitter platform

Resultaat 2016 – 2017

Voor de drie geselecteerde thema's (klimaatbestendigheid (incl. regenwater, afkoppelen en wateroverlast), bedrijventerreinen en riolering buitengebied) van de beleidsagenda geformuleerde eenduidige richtingen met scenario's voor lokale keuzes.	Gereed 1-7-2017	Actiehouder Voorzitter platform
Regionale beleidsagenda, jaarlijks geactualiseerd	1-1-2017, 1-1-2018	Voorzitter platform

Mogelijke vervolgvactiteiten 2018-2020 (doorkijk)

- Platform: opstellen beleid duurzaamheid (definiëren, doelstellingen) (start juli 2017, afronding 1 jan. 2019)
- Platform: opstellen beleid t.a.v. beheer en onderhoud persleidingen (start juli 2017, afronding 1 jan. 2019)
- Toetsing nieuwe duurzaamheidsinitiatieven (zie project 6. Duurzaamheid)
- Platform: jaarlijks de beleidsagenda actualiseren.
- Platform: keuze en uitwerken geselecteerde thema's.
- Platform/organisaties: voorbereiding van het gezamenlijk tot stand brengen van de 8 GRP's, het IZP en het WBP (in 2020). Zoveel mogelijk afstemmen in tijd, eenduidige uitgangspunten en in opzet.
- Platform: regionale beleidsadvisering, gevraagd en ongevraagd.

Eindresultaat 2020

- In 2020 zijn voor de thema's van de beleidsagenda eenduidige richtingen met scenario's voor lokale keuzes geformuleerd.
- In 2020 liggen er gezamenlijke beleidsdocumenten per thema als basis voor de 8 gemeentelijke VGRP's, het integraal zuiveringsplan IZP en eventueel het waterbeheersplan WBP. Het streven is om hiermee te komen tot een gezamenlijk GRP/IZP.
- Er is regionaal kennis opgebouwd en beschikbaar gemaakt voor de RIVUS partners.
- Er is een slag gemaakt van lokale naar regionale beleidsadvisering, gevraagd en ongevraagd.

2 Platform Communicatie

2.1 Beschrijving project

Om er zorg voor te dragen dat RIVUS een goede plaats krijgt zowel binnen als buiten de deelnemende organisaties is het van belang de communicatie zorgvuldig in te vullen.

Daarvoor is een communicatieplan opgesteld met beschrijving van actoren en communicatiedoelen en – boodschappen. Uitgangspunt is om RIVUS pro-actief en gericht onder de aandacht te brengen. In vergelijking met de vorige planperiode zal in de komende periode meer aandacht uitgaan naar het stimuleren van een goede implementatie van de producten door de partners.

Het platform communicatie stimuleert en levert een actieve bijdrage aan de communicatie over de bovengenoemde ambities. De samenwerkende partijen worden geïnformeerd over het samenwerkingsverband, de voortgang en de activiteiten.

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

Dit project draagt meer in indirecte zin bij aan de doelstellingen; het schept voorwaarden om het programma succesvol uit te voeren.

2.2 Historie

Het expertteam communicatie heeft de afgelopen jaren tal van activiteiten ontplooid ter ondersteuning van programma- en omgevingsmanagement.

Leidraad hierbij was het door de regiegroep vastgestelde communicatieplan.

In Juli 2016 is besloten het expertteam een semipermanente status te geven en 'platform communicatie' te noemen.

Resultaten tot dusver (01/09/2016)

Enkele belangrijke resultaten van afgelopen programma zijn:

- Communicatiestrategie.
- Communicatieplan.
- Website/extranet.
- Nieuwsbrieven.
- RIVUS film.
- Factsheets.

2.3 Uitwerking opdracht

Doel opdracht

Goed geïnformeerde en actief betrokken medewerkers van partners en een geïnformeerde omgeving.

Uitgangspunten

RIVUS wordt pro-actief en gericht onder de aandacht gebracht.

Organisatievorm en werkwijze

- Het platform bestaat uit 3 leden van verschillende organisaties. De programmamanager is lid van het platform. Ze wijst zelf uit haar midden een voorzitter aan. Tenminste 1 lid is werkzaam bij het waterschap.
- Het platform komt zo'n 6 x keer per jaar bijeen. Het blijft gedurende de gehele looptijd van het programma actief.

- Jaarlijks wordt een communicatieplan opgesteld. In dat plan wordt een beschrijving gegeven van de doelgroepen, communicatiedoelen, middelen, boodschap etc.
- De kosten voor het uitvoeren van het communicatieplan bedragen voor 2016 (tweede helft) en 2017 7.000 c.q. 15.000 euro per jaar.
- Het platform is verantwoordelijk voor de website RIVUS, de programma secretaris beheert het extranet.

Opdracht platform 2016 - 2020

- *Platform:* Stel jaarlijks een communicatieplan op met communicatieactiviteiten.
- *Platform:* Leg het communicatieplan voor aan de regiegroep.
- *Platform:* Voer het communicatieplan uit (c.q. laat uitvoeren), o.a.
 - Platform: voeden van de website met content;
 - Platform: organisatie opstellen nieuwsbrieven en verspreiding;
 - Platform: organisatie bijeenkomsten.
- *Platform:* Ondersteun de Trojka bij programma- en omgevingsmanagement, als de actualiteit hier om vraagt.

Aanvullende opdracht 2016 - 2017

Het platform krijgt buiten haar reguliere meerjarige opdracht in de periode 2016-2017 op voorhand geen aanvullende taken toebedeeld.

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	20 dagen (2016) 30 dagen (2017)	€ 8.000 € 15.000	Voorzitter Platform Voorzitter Platform

Resultaat 2016 - 2017

Resultaat	Gereed	Actiehouder
Communicatieplan 2017 en 2018	1-10-2016 en 1-10-2017	Voorzitter platform
Overzicht welke activiteiten zijn uitgevoerd in 2016 en 2017	1-1-2017 en 1-1-2018	Voorzitter platform

3 Platform Operationele kansen

3.1 Beschrijving project

Bij het platform Operationele kansen kunnen door de medewerkers van de RIVUS partners kansen en ideeën voor verbetering of besparingen in de afvalwaterketen worden aangedragen. Het platform beoordeelt de kansen/ideeën en rapporteert hierover in de regiegroep. De regiegroep neemt een besluit over evt. uitvoering/programmering in opvolgende jaarprogramma's.

Beoogde bijdrage ten aanzien van RIVUS doelen

Afhankelijk van de ingediende en uitgevoerde kansen hebben de kansen positieve gevolgen voor de 4 ambities/doelen.

3.2 Historie

Binnen het Plan van aanpak 2013-2016 zijn verschillende kansen bij het toenmalige expertteam ET Operationele kansen ingediend. Sommige daarvan zijn opgepakt en uitgezet. Een overzicht hiervan is te vinden op extranet.

In de aanloop naar het opstellen van het nieuwe RIVUS programma zijn verschillende nieuwe ideeën naar voren gekomen. Hiervan is een lijst opgesteld.

In Juli 2016 is besloten het expertteam een semipermanente status te geven en het 'platform Operationele kansen' te noemen.

Resultaten tot dusver (01/09/2016)

- Een methodiek/werkwijze voor identificeren, toetsen, prioriteren en implementeren van kansen.
- Er zijn verschillende kansen ingediend, beoordeeld en uitgezet. Een overzicht hiervan is te vinden op extranet, bij het toenmalige ET Operationele kansen.
- Een brief d.d. 19 december 2014 aan alle gemeenten, met een (negatief) advies m.b.t. het meeliften van glasvezel in de (druk)riolering.
- Drie vervolgacties die worden uitgevoerd:
 - o Het verder ontsluiten van het kennisnetwerk en opzetten van de kennisbank;
 - o Het uitzetten van een vraag m.b.t. bedrijfsgegevens, via LinkedIn;
 - o Het melden van een mogelijke kans: verhoging opbrengsten m.b.v. GIS analyses, via de RIVUS nieuwsbrief.
- In de periode van het opstellen van het nieuwe Programma RIVUS 2016-2020 zijn veel nieuwe ideeën en kansen verzameld.

3.3 Uitwerking opdracht

Doel

Het beschikbaar maken van ideeën om operationele kansen te verzilveren, zodat deze, indien de regiegroep hier reden toe ziet, onderdeel van het programma gemaakt kunnen worden.

Uitgangspunten

- Alle bij RIVUS betrokken medewerkers worden actief gestimuleerd om kansen en mogelijkheden voor besparingen, verbeteringen etc. bij het platform aan te dragen.
- Er is een methodiek/werkwijze ontwikkeld om kansen te beoordelen (uitwerking opdracht 19/09/2013).

- Belangrijk criterium bij de beoordeling is in hoeverre de ingediende kansen bijdragen aan het verwezenlijken van de gestelde doelen.

Organisatievorm en werkwijze

- De regiegroep is opdrachtgever. De programmamanager is gemandateerd opdrachtgever.
- Het platform heeft vijf leden, waaronder één van het waterschap. Het platform wijst zelf een voorzitter aan. De programma-adviseur neemt zitting in het platform.
- Het platform komt standaard 4 x per jaar bij elkaar of vaker wanneer dit nodig blijkt.
- Kansen worden door middel van ontwikkelde methodiek/werkwijze geïdentificeerd, getoetst en geprioriteerd. Het platform adviseert over welke kansen op te pakken.
- De voorzitter rapporteert wat betreft het voorgaande in de regiegroep vergadering.

Opdracht 2016 - 2020

- *Platform:* Werf actief kansen en beoordeel de ingediende kansen (continu proces).
- *Platform:* Monitor vervolgacties en werkzaamheden volgend uit de kansen.
- *Platform:* Rapporteer in de regiegroep over de stand van zaken..
- *Platform:* Stel jaarrapportages op.
- *Regiegroep:* Prioriteer en programmeer kansen (t.b.v. opvolgende jaarplannen).

Aanvullende opdracht 2016 - 2017

Het platform krijgt buiten haar reguliere meerjarige opdracht in de periode 2016 - 2017 ook de volgende extra taak toebedeeld:

- *Platform:* Beoordeel de in kader van het nieuwe programma verzamelde operationele kansen (eenmalige inhaalslag, kansen zijn vastgelegd op lijst).

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	10 dagen (2016) 20 dagen (2017)	€ 0 € 0	Voorzitter platform Voorzitter platform

Resultaat 2016 – 2017

	Gereed	Actiehouder
Rapportage over beoordeling kansen geïnventariseerd in kader van opstellen nieuwe programma.	1-1-2017	Voorzitter platform
Jaarrapportages over beoordeling kansen	1-1-2017 en 1-1-2018	Voorzitter platform
Afweging of de door het platform voorgestelde kansen geprogrammeerd worden.	1-1-2018	Regiegroep

Eindresultaat 2020

- *Platform:* Jaarrapportages over beoordeling kansen.
- *Regiegroep:* Afwegingen of de door het platform voorgestelde kansen geprogrammeerd worden.

4 Platform PIA (ingrijpen in de afvalwaterketen)

4.1 Beschrijving platform

Het vervangen van riolering is erg kapitaalintensief. Het is kapitaalvernietiging om riolering te vervangen voordat dit strikt genomen noodzakelijk is.

Om die reden zijn in het afgelopen programma twee teams binnen RIVUS met het thema ingrijpen in de afvalwaterketen bezig geweest. Het expertteam Verlengen levensduur heeft zich beziggehouden met het optimaliseren van het keuzeproces rond het bepalen van het juiste moment van vervangen. Het expertteam Renovatietechnieken heeft voorstellen gedaan m.b.t. de afweging of investeringen in renovatie haalbaar en rendabel zijn en welke techniek in welke omstandigheid het best toegepast kan worden. Beide kwamen tot de conclusie dat het onderwerp permanente aandacht verdient; gezien de omvang van de investeringen loont opbouwen van verdere expertise binnen het samenwerkingsverband en een stelselmatige kritische discussie rond voorgenomen investeringen. Het expertteam Verdergaande samenwerking gaf een vergelijkbaar advies. Deze adviezen zullen met het oprichten van het platform Ingrijpen in de afvalwaterketen (PIA) gestalte krijgen. Het platform is de plek waar kennis rond het ingrijpen in de afvalwaterketen wordt ontwikkeld, gedeeld en toegepast. Het platform heeft als doel partners binnen het samenwerkingsverband in staat te stellen op het gebied van vervangen en renoveren in de afvalwaterketen de best mogelijke beslissing te nemen.

Het platform krijgt meerdere taken:

- Het platform verbetert, verdiept en verbreedt de kennis en de afwegingskaders die door de expertteams Verlengen levensduur en Renovatietechnieken zijn ontwikkeld en adviseert en ondersteunt bij het inpassen van verbeterde producten/werkwijzen binnen de bedrijfsvoering van partners. Kennis van de toepassing van aanbestedingsvormen maakt onderdeel uit van de expertise.
- Het platform geeft gevraagd advies wat betreft de gekozen maatregelen in geval van ingrepen in de afvalwaterketen. Partners zijn vrij om gemotiveerd af te wijken van deze adviezen.
- Op basis van het inzicht dat zij opdoet via periodieke analyse van de jaarprogramma's/begrotingen van partners:
 - a. draagt het platform, bij partijen die hiervoor openstaan, mogelijkheden aan wat betreft maatregelen die gecombineerd tegen gunstigere voorwaarden naar de markt gebracht kunnen worden.
 - b. Geeft zij een signaal aan de regiegroep indien blijkt dat de RIVUS besparingsopgave in gevaar komt.

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

Het project is een belangrijke pijler onder te realiseren kostenbesparing. Het komt daarbij ook de professionaliteit en kwetsbaarheid ten goede. Onderzoek heeft aangetoond dat de duurzaamheid van relining is gewaarborgd.

4.2 Historie

Omdat in het platform PIA activiteiten plaatsvinden die hun oorsprong vinden in producten en adviezen van 3 expertteams (Renovatietechnieken, Verlengen levensduur en Verdergaande samenwerking) wordt de relevante historie van deze 3 teams hierna weergegeven:

A. Renovatietechnieken

Resultaat ET (07/03/2014)

Het ET heeft een rapport en een opleveringsmemo opgeleverd. Het ET doet de volgende aanbevelingen om verbreding en verdieping van het onderwerp renovatietechnieken te concretiseren:

- Geadviseerd wordt om het inzicht in kennis van renovatietechnieken een structureel karakter te geven door het oprichten van een platform 'renovatietechnieken' waar wensen en projecten worden besproken, aanpakken worden getoetst en werkwijzen en afwegingsmodellen kunnen worden bijgestuurd aan de

hand van de ervaringen van de deelnemers. De naam “Platform (ingrijpen) in de afvalwaterketen” doet vanuit het brede perspectief meer recht aan doelmatigheid.

- Geadviseerd wordt om de afwegingsmodellen en factsheets verder uit te werken en te verdiepen. Andere maatregelgroepen (bijvoorbeeld reparatie) aan de modellen toe te voegen en omgevingsmaatschappelijke factoren in de afweging mee te nemen. De informatie digitaliseren en via de RIVUS website te ontsluiten.
- Het onderzoek ‘levensduur verlengen van objecten’ geeft een verschuiving van de geprognosticeerde investeringen in de tijd door o.a. een ‘acceptabel’ risico te nemen. De onderbouwing van de theoretische vervangingsmaatregel berust dan nog steeds op het vervangen van het object. Door ontwikkeling en implementatie van betere maatregelenpakketten (lees afweging renovatietechnieken) in beheersystemen wordt de geprognosticeerde investering verder verlaagd en sluit de uitkomst beter aan bij de praktijk en het initiatief van een (beheer) maatregel. In essentie moet gekeken worden naar welk initiatief leidend is voor het bepalen van de kosten toerekening. Geadviseerd wordt betere maatregelenpakketten te laten uitwerken.
- Geadviseerd wordt de veronderstelling, dat de milieu-impact van toepassing van renovatie-technieken aanzienlijk minder is dan die van vervanging, verder te onderbouwen.
- De warme overdracht naar de afvalwater teams te laten verzorgen door het ET met gebruikmaking van het op te richten “Platform (ingrijpen) in de afvalwaterketen”.

Resultaat ET Renovatietechnieken II (16/10/2015)

Het ET Renovatietechniek heeft de volgende producten opgeleverd:

- Een voorstel voor inrichten van het “platform (ingrijpen) in de afvalwaterketen”.
- Een voorstel voor verdere uitwerking en verdieping van de afwegingsmodellen voor renovatietechnieken.
- Een voorstel om de informatie over renovatietechnieken te ontsluiten via de RIVUS website.
- Een voorstel hoe de milieu-impact van renovatietechnieken te vergelijken is met die van vervanging.

Besluit regiegroep (11/11/2015)

- De Regiegroep stemt in met de door ET Renovatietechnieken in de rapportage uitgewerkte werkwijze voor het ingrijpen in de riolering.
- De Regiegroep stemt in met het samenvoegen van het de ET Renovatietechnieken en het ET Verlengen levensduur in een nieuw op te richten platform ‘Ingrijpen in de afvalwaterketen’ (PIA).
- De Regiegroep geeft toestemming voor een vervolgonderzoek naar de milieu-impact van CIP relining.
- Het ET Renovatietechnieken II of het PIA krijgt opdracht om het product Renovatietechnieken (zowel van ET I als van ET II) over te dragen aan de afvalwater teams.
- De afvalwater teams krijgen opdracht om de voorgestelde werkwijze te implementeren.
- Na een jaar implementatie worden de resultaten van de aanbevolen werkwijze geëvalueerd en wordt de Regiegroep geïnformeerd welke aanpassingen van de methode of werkwijze nodig zijn.
- Beschikbare informatie wordt ontsloten via de RIVUS website.

Vervolgopdracht ET (15/02/2016)

- Verzorg de warme overdracht naar de drie AWT's.
- Stel binnen de randvoorwaarden van de regiegroep de opdracht op voor het onderzoek naar milieu-impact van CIP relining, werf de studenten en begeleid het onderzoek. Rapporteer de resultaten van het onderzoek aan de Trojka.

Vervolgopdracht Trojka (15/02/2016)

- Richt samen met het ET Renovatietechnieken en het ET Verlengen levensduur het nieuwe platform ‘Ingrijpen in de afvalwaterketen’ (PIA) op.
- Draag zorg voor de evaluatie van de resultaten van de aanbevolen werkwijze en het zo nodig informeren van de Regiegroep over resultaten of benodigde aanpassingen van de methode of werkwijze.

Vervolgopdracht AWT's (15/02/2016)

- Neem kennis van de ontwikkelde methoden en werkwijzen voor renovatietechnieken.
- Implementeer de ontwikkelde methode voor de eigen afvalwaterketen objecten. Breng hierbij in beeld in hoeverre de methode bruikbaar is voor de eigen situatie. Ontwikkel verbetervoorstellen indien de methode niet bruikbaar is. Deel deze kennis met het platform PIA.
- Deel actief relevante informatie met het expertteam communicatie (voor vermelding op website etc).

B. Verlengen levensduur

Resultaat ET (23/01/2014)

Het ET heeft een rapport en een opleveringsmemo opgeleverd en doet de volgende aanbevelingen:

- Het is van belang dat de processen voor beoordelen, ingrijpen en monitoren worden geïmplementeerd bij de diverse partners. De afvalwaterteams zijn hiervoor een goed hulpmiddel, zodat er ook goede interactie kan plaatsvinden tussen de partners.
- Breng de mogelijke besparingen van het verlengen van de levensduur in beeld, per partner aan de hand van de voorgestelde processen;
- Draai een jaar proef met de processen en evalueer vervolgens. De processen kunnen zo verder worden verfijnd;
- Ontwikkel een datasysteem waarmee de vermindering van de kwaliteit van de riolen, gemalen, persleidingen en zuiveringstechnische werken wordt vastgelegd. Met historische gegevens kunnen uiteindelijk betere inschattingen gemaakt worden van de levensduur.
- Om de kennisdeling die ontstaan is door dit onderzoek een structureel karakter te geven wordt aanbevolen om een platform 'levensduurverlenging' op te richten waar projecten worden besproken, aanpakken worden getoetst en werkwijzen en processchema's bijgestuurd kunnen worden aan de hand van ervaringen van de deelnemers.
- Zorg ervoor dat de ervaring die opgedaan is op het gebied van het verlengen van levensduur ook buiten RIVUS wordt gedeeld.

Besluit regiegroep (12/11/2013)

- Er wordt met waardering kennis genomen van het product. De week reactietijd voor de partners levert een aantal wijzigingen op die de Trojka heeft verwerkt in het eindrapport. De aanbevelingen worden onderschreven.
- Het ET krijgt opdracht een warme overdracht te verzorgen naar de afvalwaterteams

Vervolgopdracht ET (17/07/2014)

- Verzorg de warme overdracht naar de drie AWT's.
- Onderzoek hoe het platform levensduurverlenging optimaal vorm en inhoud te geven. Onderzoek tevens of het mogelijk is in dit platform ook "renovatietechnieken" een plek te geven. Adviseer de regiegroep over de inrichting van het platform.
- Evalueer na een jaar de resultaten van de aanbevolen werkwijze en adviseer de regiegroep eventueel welke aanpassingen van de methode of werkwijze nodig zijn.
- Deel actief relevante informatie met het expertteam communicatie (voor vermelding op website etc).

Vervolgopdracht AWT's (17/07/2014)

- Neem kennis van de ontwikkelde methoden en werkwijzen voor levensduurverlenging.
- Pas gedurende een jaar de ontwikkelde methode toe op de eigen afvalwaterketen objecten en breng in beeld hoeveel bespaard kan worden door toepassing van de ontwikkelde methode en werkwijzen.
- Breng gedurende dit jaar in beeld in hoeverre de methode bruikbaar is voor de eigen situatie. Ontwikkel verbetervoorstellen indien de methode niet bruikbaar is. Deel deze kennis met het ET levensduurverlenging.
- Breng in beeld op welke wijze een datasysteem kan worden ontwikkeld waarin de vermindering van de kwaliteit van de riolen, gemalen, persleidingen en zuiveringstechnische werken wordt vastgelegd.

- Deel actief relevante informatie met het expertteam communicatie (voor vermelding op website etc.).

C. Verdergaande samenwerking beheer en onderhoud van lijnobjecten.

Resultaat ET (15/5/2015)

Het beheer en onderhoud van lijnobjecten in de afvalwaterketen kenmerkt zich in het algemeen doordat deze objecten een grote relatie hebben met de openbare ruimte. Er zijn echter meerdere taken en werkzaamheden die makkelijk zijn te ontkoppelen van de overige werkzaamheden in de openbare ruimte. Daarom lenen deze werkzaamheden zich voor samenwerking. Het betreft werkzaamheden 'in de pijp' :

- Planvorming en beheer van persleidingen
- Relining vrij verval riolering.
- Inspectie en reiniging vrij verval riolering.

Er worden kansen gezien in het versterken van het netwerk, vooral op het gebied van kennisdelen en het samen verrichten van werkzaamheden. Daarbij is flexibel hosten mogelijk, bijv. gezamenlijk een uitvoeringsagenda opstellen en het bundelen van werkzaamheden. Een van de partners zou deze dan voor haar rekening kunnen nemen.

Regiegroep (11/11/2015)

De Regiegroep stemt in met de resultaten en opbrengsten van spoor 1, onderdeel Flexibele hosting beheer en onderhoud 'in de pijp'.

In de opbrengst voor spoor 1, Flexibele hosting beheer en onderhoud 'in de pijp' is de samenwerking voor de volgende onderdelen op hoofdlijnen uitgewerkt

- Planvorming en beheer van persleidingen
 - Netwerksamenwerking op planvorming (opstellen beheerplan)
 - Hosting op uitvoering van onderhoud (dagelijks)
- Renovatie vrij verval riolering
 - Netwerksamenwerking met flexibele hosting
- Inspectie en reiniging vrij verval riolering
 - Hosting van aanbesteding en contractbeheer)

Resultaat ET (17/02/2016)

Het ET doet een voorstel met betrekking tot de taken en organisatorische vorm van samenwerking. Voorstel is enkele taken bij PIA onder te brengen, te weten:

- Kennis van renovatietechnieken hebben, onderhouden en ontwikkelen. Daarbij kennis van de markt, platforms, fora etc. Ook kijken naar andere samenwerkingsverbanden.
- Kennis hebben, onderhouden en ontwikkelen van op de markt brengen van renovatiebestekken.
- Ontwikkelen van standaardbestekken voor renovatie
- Op de markt brengen van renovatiebestekken.

Besluit Regiegroep (24/02/2016)

- De regiegroep stemt in met de adviezen van het ET Verdergaande samenwerking.
- Verrekening van uren. De Trojka zal een voorstel opstellen, aan alle partners toesturen en daarna inbrengen in de Regiegroep.
- De Trojka krijgt mandaat voor het opstellen van de opdrachten voor het PIA

Resultaat tot dusver (01/09/2016)

Strikt genomen zijn er nog geen resultaten, het platform moet tenslotte nog worden opgericht.

De projecten Verlengen levensduur en Renovatietechnieken vormden een opmaat naar dit platform, bovendien heeft het expertteam Verdergaande samenwerking advies gegeven ten aanzien van het gebundeld op de markt zetten van taken.

De volgende producten en rapportages zijn van belang:

Renovatietechnieken

- Er is een uitgewerkte werkwijze voor het ingrijpen in de afvalwaterketen opgesteld, onderzoeksrapport 7 maart 2014.
- Als vervolg daarop is een voorstel gedaan voor verdere uitwerking en verdieping van de afwegingsmodellen voor renovatietechnieken, productrapportage 16 oktober 2015.
- Om meer inzicht te krijgen in de milieu-impact van renovatietechnieken t.o.v. die van vervanging, is door studenten van Windesheim een vervolgonderzoek uitgevoerd naar de mogelijke milieu-impact van CIP relining, afstudeerrapport 1 juni 2016.

Verlengen levensduur

- Eindrapportage 23 jan 2014 (onderzoeksrapport) met procedures, werkwijzen, richtlijnen, criteria voor de levensduurverlenging van riolering, rioolgemalen, persleidingen en RWZI's.
- Overdracht naar de AWT's heeft in maart 2014 plaatsgevonden.
- Evaluatie van de implementatie, notitie 4 november 2015.

Verdergaande samenwerking

- Opbrengst spoor 1, fase 2: Flexibele hosting beheer en onderhoud 'in de pijp', document d.d. 6 nov 2015.

4.3 **Uitwerking opdracht**

Doel van de opdracht

De werkwijze wat betreft het juiste moment van ingrijpen, afwegingen rond vervangen of renoveren en de keuze van de best passende renovatietechnieken/ aanbestedingsvorm binnen het samenwerkingsverband naar een hoger plan trekken.

Uitgangspunten

- Het Platform Ingrijpen Afvalwaterketen (PIA), de 'opvolger' van de ET's Renovatietechnieken/Verlengen levensduur, is het kenniscentrum waarin kennis over ingrijpen in de afvalwaterketen wordt verzameld en toegepast. Het platform heeft een link naar de kennis die bij Stichting Rioned en elders beschikbaar is.
- Door jaarlijks de voorgenomen ingrepen in de afvalwaterketen te inventariseren krijgt het platform inzicht in de mogelijkheden en noodzaak om gevraagd advies te geven voor wat betreft de gekozen maatregelen. Partners zijn vrij om gemotiveerd af te wijken van dit advies. Het platform krijgt zo ook inzicht in de omvang van gezamenlijke investeringen en de evt. gevolgen daarvan voor het realiseren van de besparingsopgave van RIVUS.
- Voor relining komt een standaardbestek beschikbaar zodat werkzaamheden gezamenlijk kunnen worden aanbesteed waar dit tot gunstige voorwaarden leidt. De partners kunnen aan de voorkant aangeven of ze hierin mee willen doen of niet.
- Er vindt geen verrekening van kosten plaats.
- Het platform zoekt de samenwerking met het platform Communicatie om interessante ontwikkelingen binnen het vakgebied zowel intern als extern voor het voetlicht te brengen.

Organisatievorm en werkwijze

- De regiegroep is opdrachtgever voor het PIA. De programmamanager fungeert als gemandateerd opdrachtgever.
- In het platform nemen minimaal 5 medewerkers plaats.
- De programma-adviseur schuift met enige regelmaat aan.
- Vanuit hun midden benoemt het platform zelf een voorzitter/trekker die tevens aanspreekpunt is voor de regiegroep. De programma-adviseur fungeert als linking pin tussen PIA en de opdrachtgever.

- Eenmaal per jaar, in oktober, vindt gezamenlijk overleg plaats met de beheerders van alle deelnemers die vanuit hun eigen programmabegroting hun opgave neerleggen voor de ingrepen in de afvalwaterketen van het volgende jaar. Ook wordt gezamenlijk kennis uitgewisseld.
- Het PIA kan zich bij het gevraagd adviseren evt. laten bijstaan door een marktpartij. De benodigde uren worden afgestemd met en betaald door de partij die op dat moment advies nodig heeft. Om kleine losse opdrachten met marktpartijen te voorkomen kan overwogen worden om met een raamovereenkomst te werken. Dit maakt snel acteren beter mogelijk.
- Aan eind van het jaar brengt PIA verslag uit aan de regiegroep van de zaken die gespeeld hebben. Hierbij kan worden overwogen om de trekker van PIA dit verslag mondeling te laten toe lichten in de regiegroep.

Opdracht aan het PIA 2016-2020

Zorg voor een goede uitvoering van onderstaande taken. Voer de taken uit conform de bovenstaande organisatievorm, binnen de geformuleerde uitgangspunten en zorg dat het gewenste resultaat wordt bereikt.

Taken

- Kennis vergaren over ingrijpen in de afvalwaterketen. Deze kennis, verdiepen verbreden en vastleggen. Het PIA houdt kennis op peil door ontwikkelingen in de markt, platforms, fora en andere samenwerkingsverbanden etc. te volgen.
- Aan de hand van opgedane kennis de producten die voortkomen uit levensduurverlenging en renovatietechnieken bijstellen/verbeteren; daarna warme overdracht van de ontwikkelde of bijgestelde producten.
- Jaarlijks gevraagde adviezen wat betreft voorgenomen ingrepen in de afvalwaterketen.
- Kennis van het op de markt brengen van renovatie-/reliningsbestekken ontwikkelen, hebben en onderhouden.
- Inventariseren van de mogelijkheden binnen de investeringsagenda's om werken gezamenlijk aan te besteden; daar waar behoefte is bij de partners; ondersteunen bij gezamenlijke aanbesteding.
- Jaarlijks rapportage aan de regiegroep wat betreft opgedane kennis/ inzichten.

Aanvullende opdracht 2016 - 2017

- PIA: zorg voor warme overdracht eindproducten renovatietechnieken.
- PIA: ontwikkel een standaard bestek voor renovatie/relining.

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	50 dagen (2016) 120 dagen (2017)	€ 25.000	Voorzitter Platform

Resultaat 2016 - 2017

	Gereed	Actiehouder
Producten renovatietechnieken overgedragen	1-12-2016	Voorzitter platform
Standaard renovatie/reliningsbestek ontwikkeld	1-4-2017	Voorzitter platform
Gevraagde adviezen t.b.v. werken 2018 gegeven	1-12-2017	Voorzitter platform
Inventarisatie mogelijkheden gezamenlijke aanbesteding	15-12-2017	Voorzitter platform
Jaarrapportages 2016 en 2017	1-1-2017, 1-1-2018	Voorzitter platform

Eindresultaat 2020

- *PIA*: Producten renovatietechnieken overgedragen.
- *PIA*: Renovatiebestek ontwikkeld en in gebruik.
- *PIA*: Verbeterde (en nieuw ontwikkelde) producten wat betreft ingrijpen in de afvalwaterketen.
- *PIA*: Gevraagde adviezen in 2017, 2018, 2019 gegeven.
- *PIA*: Jaarrapportages 2016, 2017, 2018, 2019.

5 Project Data, meten en monitoring (functioneren afvalwaterketen)

5.1 Beschrijving project

Het vastleggen van de ligging en toestand van voorzieningen en het meten aan het functioneren van de afvalwaterketen is de laatste jaren volop in ontwikkeling. Het gaat om een overgang 'van object naar effect' en 'van inspanning naar resultaat'. Deze taak is erop gericht het geheel van data, meten en monitoren in de regio verder te professionaliseren, zodat het een maximale bijdrage levert aan een doelmatige en duurzame inrichting (investeringen) en gebruik (bedrijfskosten) van de afvalwaterketen.

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

Het meten in de afvalwaterketen draagt vooral bij aan de doelstelling verbeteren professionaliteit.

5.2 Historie

Besluit regiegroep (23/05/2014)

De informatiebehoefte is vastgesteld.

Besluit regiegroep (11/06/2015)

Het ET heeft een meetbeleidsplan en een basis meetplan opgesteld. Daarnaast heeft ze een begeleidend voorstel geschreven voor de bespreking in de Regiegroep.

In de regiegroep 11 juni 2015 is besloten om:

- In te stemmen met het opgestelde meetbeleid.
- In te stemmen met het opgestelde basismetplan met een doorlooptijd van 2 jaar, waarbij met de beschikbare middelen het meetnetwerk wordt ingericht.
- In afwachting van de RIONED werkgroep "Gegevens Woordenboek Stedelijk Water" over gezamenlijk databeheer (naar verwachting in 2017) vooralsnog hierover geen standpunt in te nemen.
- Het expertteam opdracht te geven voor het verzorgen van een warme overdracht van de producten aan de afvalwaterteams.
- De afvalwaterteams opdracht te geven voor het doen opstellen van de meetplannen per zuiveringskring en het operationeel maken van het meetnetwerk.
- De datum 1 januari 2017 als harde datum te beschouwen waarop alle partners echt meten conform de opgestelde plannen.
- Een evaluatiemoment te plannen in 2018 over de voortgang van de meetplannen.
- Het expertteam een vervolgoopdracht te geven voor het opstellen van een format "jaarrapport stelsel", "jaarrapport gemaal", "jaarrapport RWZI" en "jaarrapport discrepantie".

Vervolgopdracht ET (19/02/2016)

- Verzorg de warme overdracht naar de AWT's.
- Stel de in het basis meetplan genoemde formats voor rapportage metingen op:
 - o jaarrapport stelsel;
 - o jaarrapport gemaal;
 - o jaarrapport RWZI;
 - o jaarrapport discrepantie.
- Pas de meetdoelen conform opmerkingen in de regiegroep van 11 Juni aan.

Vervolgopdracht AWT's (19/02/2016)

- Draagt zorg voor het opstellen van meetplannen en het operationeel maken van het meetnetwerk voor de inliggende zuiveringskringen (RWZI met daarop aangesloten riolerings- en transportsysteem).

- Hierbij wordt per zuiveringskring door de hierin liggende gemeenten en waterschap een meetplan opgesteld op basis van het basismetplan. Daarbij worden onder andere keuzes gemaakt welke locaties een onderdeel gaan vormen van het toekomstige meetnetwerk en hoe de samenwerking tussen gemeenten onderling en WGS gaat plaatsvinden in kosten- en taakverdeling.
- Hierbij wordt (per zuiveringskring) door de (hier)in liggende gemeenten en waterschap het in het meetplan uitgewerkte meetnet geïnstalleerd, beheerd en onderhouden.
- Hierbij wordt (per zuiveringskring) door de (hier)in liggende gemeenten en waterschap de meetgegevens verzameld, gevalideerd en geanalyseerd zodat de meetvragen worden beantwoord en in de informatiebehoefte wordt voorzien.
- Hierbij wordt (per zuiveringskring) door de (hier)in liggende gemeenten en waterschap een evaluatie uitgevoerd over de voortgang van de meetplannen.

Resultaten tot dusver (01/09/2016)

- Informatiebehoefte d.d. 19/05/2014.
- Meetbeleid d.d. 01/05/2015.
- Basismetplan d.d. 24/04/2015.
- Warme overdracht heeft plaatsgevonden d.d. 19/08/2015.

5.3 Uitwerking opdracht

Doel

Data, meten en monitoren in de regio verder te professionaliseren, zodat op basis van de beschikbaar gekomen gegevens beslissingen genomen kunnen worden die bijdragen aan een doelmatiger en meer duurzame inrichting van de afvalwaterketen.

Uitgangspunten

- Opstellen meetplan per zuiveringskring, conform het basis meetplan.

Organisatievorm en werkwijze

- De regiegroep is opdrachtgever van het expertteam én van de afvalwaterteams. De programmamanager is gemandateerd opdrachtgever.
- Het ET bestaat uit 5 leden, het ET wijst zelf een voorzitter uit haar midden aan.
- De resultaten van de inspanningen van zowel het expertteam als de afvalwaterteams worden in de eigen organisaties geïmplementeerd.
- Het ET houdt de programmamanager op de hoogte van de vorderingen van het afvalwater- team c.q. de partners.
- Het Regiegroep lid volgt de vorderingen wat betreft het opstellen van het meetplan en installeren, beheren en onderhouden van meetnet, en verzamelen, valideren en analyseren van de meetgegevens.

Opdracht

- *Afvalwaterteams*: Opstellen meetplan per zuiveringskring.
- *Expertteam*: Check kwaliteit meetplan.
- *RIVUS partners*: Operationeel maken van het meetnetwerk.
- *RIVUS partners*: Meten vanaf 1 januari 2017 (verzamelen, valideren, analyseren, conclusies in relatie tot de informatiebehoefte/doelen).
- *Expertteam*: Opstellen 4 typen formats voor meetrapportages.

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	0 dagen 35 dagen 0 dagen	€ 0 € 5.000 € 0	AWT (meetplan) ET (check, formats) RIVUS partners

				(meetnetwerk, meten)
--	--	--	--	----------------------

Resultaten 2016 - 2017

Resultaat	Gereed	Actiehouder
Meetplan per zuiveringskring (9 stuks).	1-11-2016	RIVUS partners/AWT
Check meetplan conform resultaat ET	1-12-2016	ET DMM
Operationeel meetnetwerk.	1-1-2017	RIVUS partners
4 typen Formats voor meetrapportages.	1-6-2017	ET DMM
Meetgegevens beschikbaar conform format meetrapportages	1-1-2018	RIVUS partners

Mogelijke vervolgactiviteiten 2018 - 2020 (doorkijk)

- Meten en jaarlijkse rapportage metingen m.b.v. de formats. Wellicht op te pakken door de afvalwaterteams.
- Jaarlijks actueel verbeterplan voor de afvalwaterketen, input voor het jaarplan van de afvalwaterteams/organisaties/RIVUS.
- Evaluatie meetplannen (1ste helft 2018)

Eindresultaat 2020

- Jaarlijkse meetrapportages
- Jaarlijkse verbeterplannen afvalwaterketen

6 Project Duurzaamheid

6.1 Beschrijving project

In aanloop naar het nieuwe programma is besloten dat er meer aandacht moet zijn voor het bevorderen van duurzaamheid binnen het samenwerkingsverband.

Gekozen is voor de volgende aanpak.

- Beleidsmatige aanpak. Eerst definiëren: Wat is duurzaamheid? Daarna opstellen beleid(skeuzes): welke doelstellingen hebben we? Welke maatregelen volgen daaruit? Wat zijn de kosten en wat levert het op?
- De lopende/bestaande initiatieven en afwegingen wat betreft de maatregelen die bijdragen aan verduurzaming van het afvalwaterbeheer inventariseren en beter voor het voetlicht te brengen (actief communiceren).
- Voor de op te stellen plannen van het waterschap, die verbeteringen beogen op het gebied van terugwinnen van grondstoffen/energie en van zuivering nieuwe stoffen, nagaan of en in hoeverre RIVUS kan bijdragen aan het verbeteren c.q. het oplossen van de problemen.
- De geboekte vooruitgang ten aanzien van duurzaamheid beter inzichtelijk maken; de huidige prestatie indicatoren van de RIVUS thermometer zijn niet zo gelukkig gekozen, omdat ze meer op de lange termijn zijn gericht (na 2020).

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

De uit te voeren maatregelen zijn gericht op een duurzamere afvalwaterketen.

6.2 Historie

Dit project moet nog starten

Tijdens de evaluatie van het Plan van aanpak RIVUS 2013-2015 en tijdens het bestuurlijk overleg 1 juli 2016 is de wens geuit om in het nieuwe Programma RIVUS 2016-2020 een impuls te geven aan de doelstelling duurzaamheid. Daarna heeft zowel met inhoudelijk betrokkenen als met de leden van de regiegroep een werksessie plaatsgevonden waarbij een aanzet is gegeven om de impuls op het gebied van 'duurzaamheid' handen en voeten te geven.

Resultaten tot dusver (01/09/2016)

Het project is nog niet opgestart. In de aanloopfase naar het nieuwe programma zijn enkele discussies gevoerd waarin voorbeelden zijn aangereikt om te komen tot een duurzamere (afval)waterketen.

Op extranet zijn verslagen van deze evaluatiebijeenkomst en werksessies beschikbaar:

- Werksessie nieuwe programma met inhoudelijk betrokkenen, 14 maart 2016.
- Benen op tafel overleg regiegroep, 5 april 2016.
- Bestuurlijke bijeenkomst, 1 juli 2016.

6.3 Uitwerking opdracht

Doel van de opdracht

Het verduurzamen van de afvalwaterketen in RIVUS verband.

Een duurzamer profiel van RIVUS; in staat om de huidige prestaties en initiatieven op gebied van duurzaamheid goed voor het voetlicht te brengen.

Uitgangspunten

- Duurzaamheid is een containerbegrip. Het is van belang om het onderwerp beleidsmatig aan te pakken.

- Het verwezenlijken van duurzaamheidsinitiatieven zijn veelal gericht op de langere termijn. Dat bemoeilijkt het aanwijzen van concrete resultaten in 2020, het eind van het RIVUS Programma.
- De komende jaren worden door het waterschap kaders geformuleerd/probleemanalyses gemaakt wat betreft het terugwinnen van energie/grondstoffen en het oplossen van problemen rond nieuwe stoffen.
- Het verdient aanbeveling om ook het FLUVIUS samenwerkingsverband bij dit project te betrekken.

Organisatievorm en werkwijze

- De regiegroep is opdrachtgever. De programmamanager RIVUS is gemandateerd opdrachtgever.

Opdracht

- *Trojka*: Inventariseer en doe aan kennisuitwisseling over de bij de RIVUS partners lopende duurzaamheidsinitiatieven.
- *Trojka*: Zoek naar mogelijkheden om ook het FLUVIUS samenwerkingsverband bij dit project te betrekken.
- *Platform Communicatie*: Publiceer interviews/artikelen over duurzaamheidsinitiatieven bij RIVUS partners in nieuwsbrieven etc.
- *Platform Beleidstafel*: Stel op gezamenlijk beleid duurzaamheid.

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2017	0 dagen	€ 0	PM Trojka: inventarisatie, FLUVIUS
1-7-2016	1-1-2018	2 dagen (al bij PF Communicatie) 15 dagen (al bij PF Beleidstafel)	€ 0 € 5.000	Voorzitter PF Communicatie Voorzitter PF Beleidstafel: coördinatie, beleid

Resultaat 2016 - 2017

Resultaat	Gereed	Actiehouder
Alle lopende duurzaamheidsinitiatieven zijn in beeld gebracht.	1-1-2017	Trojka
Gezamenlijk beleid duurzaamheid	1-1-2019	VZ PF Beleidstafel

Mogelijke vervolgvactiteiten 2018 - 2020 (doorkijk)

- *WDOD*: opstellen denkrichtingen/plannen om richting te geven aan de innovaties t.a.v. energie- en grondstoffen winning en aanpak nieuwe stoffen.
- *Platform Beleidstafel*: Opstellen beleid duurzaamheid.
- Toets alle nieuwe duurzaamheidsinitiatieven van de partners op raakvlakken met de afvalwaterketen en geef aan of en in hoeverre RIVUS positief kan bijdragen.
- *Trojka*: Pas de RIVUS thermometer aan voor het onderdeel duurzaamheid zodat resultaten beter zichtbaar worden.

Eindresultaat 2020

- Gezamenlijk beleid duurzaamheid, doelen
- Aangepaste thermometer (duurzaamheid).
- Inventarisatie duurzaamheidsinitiatieven.

7 Project Financiële Systematiek

7.1 Beschrijving project

De RIVUS partners hebben zich gezamenlijk gecommitteerd aan een jaarlijkse besparing van 6 miljoen euro per jaar vanaf 2020, ten opzichte van het niveau dat bij een autonome ontwikkeling voor 2020 voorspeld is. Eén en ander is vastgelegd in de ambitieverklaring RIVUS.

De verschillende organisaties hanteren ieder andere uitgangspunten wat betreft de financiële systematiek. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de manier waarop investeringen worden afgeschreven of de kosten die aan het afvalwaterbeheer worden toegerekend. Op zichzelf staan de onderlinge verschillen in systematiek het monitoren van de kostenontwikkeling niet in de weg. Wel is het voor een eerlijke monitoring van belang dat de uitgangspunten bij individuele organisaties gelijk blijven aan de uitgangspunten zoals aangenomen in 2010. In het geval dat dit niet zo is, moeten de gerealiseerde kosten zo goed mogelijk op dergelijke trendbreuken gecorrigeerd worden, zodat op een zuivere manier over de resultaten wat betreft kostenbesparing gerapporteerd kan worden. Daarnaast geldt dat onderlinge kostenvergelijking van gemeenten interessant om verschillen in doelmatigheid op het spoor te komen en daarmee van elkaar te leren.

Het doel van het project Financiële systematiek is het in beeld brengen, analyseren en daarna corrigeren van evt. trendbreuken in de gehanteerde financiële systematiek alsmede het onderling vergelijken van kosten.

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

- Dit project draag bij aan de doelstelling professionaliteit.
- Alhoewel het geen direct bijdrage levert aan het realiseren van kostenbesparing draagt ze indirect wel bij: ze schept immers de voorwaarden om de kosten besparing goed inzichtelijk te maken. Het streven is om het jaarlijks gerealiseerde kostenniveau zo veel mogelijk te corrigeren op trendbreuken die ontstaan als gevolg van wijzigingen in de gehanteerde financiële systematiek.

7.2 Historie

Resultaat ET (20/03/2014, aangepast 09/04/2014)

Het ET heeft een rapport en een opleveringsmemo opgeleverd. Het ET doet de volgende aanbevelingen:

- monitoren op jaarlijkse kosten (in plaats van heffingsinkomsten);
- blij daarbij zo dicht mogelijk bij feiten;
- breng correcties aan waar dit nodig is om trendbreuken te voorkomen;
- monitor op deze basis alle jaren vanaf 2010;
- vergelijk gemeenten onderling vanuit het kengetal kosten per km systeembuis;
- probeer dit verder te detailleren om aansluiting te krijgen met daadwerkelijk getroffen maatregelen;
- verbeter de cijfers van de GRP 's door een collegiale advisering in te bouwen.
- het expertteam moet in stand worden gehouden om bovenstaande adviezen te implementeren.

Besluit regiegroep (27/03/2014)

- Het product van het ET Financiële systematiek wordt goedgekeurd, na wijziging van de tekst in het document/de opleveringsmemo over de (vergelijking van) doelmatigheid. De aanbevelingen worden door de regiegroep onderschreven. Het werk zal worden voortgezet door het huidige expertteam.
- De gemeente Deventer biedt zich aan voor collegiale toetsing van het GRP.
- De gemeente Dalfsen is bereid om deel te nemen aan nader onderzoek naar de oorzaak van haar lage kosten per km systeembuis.

Besluit regiegroep over monitoring realisatie ambities (23/05/2014)

- Er is inmiddels een werkend instrument voor monitoring ontwikkeld door het bureau Welldra. Onze eigen werkwijze 'eenduidige financiële systematiek' kan worden gezien als een verdieping van het instrument van Welldra.
- Inmiddels is gestart met het invullen van de monitor. De door de partners ingevulde financiële gegevens worden beschikbaar gesteld aan het expertteam. Eventueel zal het expertteam aanvullende informatie opvragen bij de partners.

Vervolgopdracht voor ET (eerst 17/07/2014, later 01/02/2015)

- Breng voor de jaren 2011 en 2013 het kostenniveau van RIVUS in beeld conform de methodes zoals beschreven in de rapportage van het expertteam.
- Onderzoek de oorzaak voor de lage kosten van de gemeente Dalfts en als blijkt dat hier ook sprake van is in de jaren 2011 en 2013. Geef dan op grond van de onderzoeksresultaten een advies of en zo ja hoe de werkwijzen van de gemeente Dalfts te vertalen zijn naar de andere RIVUS-partners.
- Deel actief relevante informatie met het expertteam communicatie (voor vermelding op website etc.).

Resultaat ET (19/05/2016)

- Het Expertteam heeft een rapportage opgeleverd: financieel rapport onderzoeksresultaten 2010-2014 d.d. 19 mei 2016.

Besluit Regiegroep (08/06/2016)

- De regiegroep vindt dat het voorliggende rapport onvoldoende inzicht geeft in de (kwantificering van) trendbreuken. De regiegroep besluit dat Mark Heideveld en Henk Nijkamp met de onderzoekers gaan praten over het rapport.
- Op basis van hun informatie kan de regiegroep bepalen of de wens om trendbreuken te signaleren en corrigeren een haalbare kaart is of niet. Er komt een voorstel voor het vervolg in de regiegroep.

Resultaten tot dusver (01/09/2016)

- Eindrapport definitief 9 april 2014: werkwijze en aanbevelingen voor vergelijking kosten RIVUS partners en trendanalyse kosten.
- Financieel rapport Onderzoeksresultaten 2010-2014 d.d. 19 mei 2016 .

7.3 Uitwerking opdracht

Doel

De doelrealisatie wat betreft de kosten(besparings)doelstelling zo zuiver mogelijk in beeld krijgen.

Uitgangspunten

- Het opgeleverde product van het ET (eindrapport 9 april 2014) blijft een belangrijke leidraad bij het uitvoeren van deze opdracht.
- Correctie op trendbreuken is van cruciaal belang om aan het eind van het RIVUS programma een juiste en eerlijke weergave van de kostenbesparing te kunnen presenteren.
- Het staat nog niet vast of de trendbreuken op een betrouwbare manier te kwantificeren zijn. Een verkennend onderzoek hiernaar maakt onderdeel uit van de opdracht.
- Als de trendbreuken niet goed te kwantificeren zijn, worden in plaats daarvan door de partners minimaal de wijzigingen in keuzes wat betreft de gehanteerde financiële systematiek (t.o.v. 2010) goed gedocumenteerd.

Organisatievorm en werkwijze

- De regiegroep is opdrachtgever. De programmamanager is gemandateerd opdrachtgever.
- De Trojka zal de beschreven activiteiten coördineren, de jaarlijkse uitvraag naar de financiële gegevens organiseren en de resultaten verwerken.
- Het uitvragen van gegevens wat betreft de trendbreuken gaat gelijk op met de jaarlijkse uitvraag voor de RIVUS thermometer.

Opdracht

- *Regiegroep*: Beoordeel de financiële rapportage 2010-2014 en stel vast of aanvullend nog een extra inzet nodig is t.b.v. het signaleren/corrigeren van trendbreuken en onderlinge vergelijking van kosten.
- *Trojka*: Doe een voorstel hoe trendbreuken en onderlinge kostenvergelijking in het vervolg in kaart worden gebracht.
- *Trojka*: Vraag jaarlijks, als daartoe opdracht wordt gegeven door de regiegroep, tezamen met de uitvraag van de RIVUS thermometer ook gegevens uit t.b.v. trendbreukanalyse en onderlinge kostenvergelijking.
- *Trojka*: Opstellen financiële rapportages voor de jaren 2015 t/m 2019. Daarin, als daartoe opdracht wordt gegeven door de regiegroep, ook de trendbreuken signaleren/corrigeren.

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	n.v.t.	€ 0	Trojka

Resultaten 2016 - 2017

Resultaat	Gereed	Actiehouder
Besluit over aanvullende rapportage en inzichtelijk maken van trendbreuken.	1-10-2016	Regiegroep
Plan voor vervolgaanpak rond correctie/vastleggen trendbreuken	1-11-2017	Trojka
Jaarlijkse financiële rapportage (over 2015, 2016).	1-4-2017	Trojka

Mogelijke vervolgvactiteiten 2018 - 2020 (doorkijk)

- Trojka: Jaarlijkse financiële rapportage (gecorrigeerd op trendbreuken).

Eindresultaat 2020

- Besluit omtrent aanvullende rapportage en inzichtelijk maken van trendbreuken.
- Plan voor vervolgaanpak rond correctie/vastleggen trendbreuken
- Jaarlijkse financiële rapportage (gecorrigeerd op trendbreuken); 2015-2019.

8 Project Standaardbestek reiniging en inspectie

8.1 Beschrijving project

Er wordt een standaardbestek opgesteld voor reiniging en inspectie riolering. Onderdeel van het bestek zijn reiniging, inspectie en wortelfrezen (mogelijk ook kolken zuigen) en het betreft het proces van voorschouw, inspectie, reiniging en advies.

Het gaat om zowel hosting als contractbeheer. Het idee is dat één organisatie namens de anderen aanbesteedt en toezicht houdt op de naleving van het contract. Dit project is geprogrammeerd naar aanleiding van de adviezen van ET Verdergaande samenwerking, die samenwerking op dit terrein als kansrijk heeft betiteld.

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

- Inkoopvoordelen door toename kritische massa. Afname voorbereidingskosten.
- Toename kwaliteit door expertise en professionalisering.
- Afname kwetsbaarheid door borging in de regio.

8.2 Historie

Aanleiding om het project te starten was het advies van het ET Verdergaande samenwerking d.d. 6 november 2015 en de instemming daarmee in de Regiegroep 11 november 2015.

Het Afvalwaterteam Zuid is al enige tijd bezig met deze problematiek.

Resultaten tot dusver (01/09/2016)

- Dit project is nieuw en heeft nog geen resultaten opgeleverd.
- Het advies van ET Verdergaande samenwerking is in dezen belangrijk : Opbrengst spoor 1, fase 2: Flexibele hosting beheer en onderhoud 'in de pijp', 6 nov 2015; hierin is het idee in grote lijnen uitgewerkt.
- Het afvalwaterteam Zuid is al enige tijd bezig met deze problematiek.

8.3 Uitwerking opdracht

Doel

Het beschikbaar maken van een standaardbestek reinigen en inspectie, zodat samenwerking wat betreft de aanbesteding van deze werkzaamheden eenvoudiger wordt.

Uitgangspunten

- Met de RIVUS partners gezamenlijk een standaardbestek ontwikkelen.
- Mogelijk maakt ook de boordeling van foto's of werkzaamheden hier onderdeel van uit.
- Het bestek bevat mogelijk afzonderlijke opdrachten/contracten zodat met elkaar, elke organisatie zelf, of flexibele samenwerkingsverbanden (afvalwaterteams) contracten kunnen sluiten.
- Binnen het bestek zijn eigen lokale keuzes mogelijk.
- Rekening houden met contractgebondenheid organisaties, voldoende kennis in eigen huis houden, gezonde concurrentie op de markt houden, stelselkennis moet op orde zijn, Wet markt en overheid.

Organisatievorm en werkwijze

- De Regiegroep is opdrachtgever. De programmamanager is gemandateerd opdrachtgever.
- De programma-adviseur is ten allen tijde beschikbaar voor advies.
- Het AWT-zuid heeft zich opgeworpen om deze activiteit uit te voeren en te coördineren. De voorzitter is gemandateerd opdrachtnemer.
- De regiegroep wordt van ontwikkelingen op dit vakgebied op de hoogte gehouden

Opdracht

- *AWT Zuid*: Ontwikkel gezamenlijk met de RIVUS partners een standaardbestek voor inkoop van inspectie en reiniging van riolering en toezicht op die werkzaamheden.

- *AWT Zuid*: inventariseer behoefte aan samenwerking op dit gebied
- *RIVUS partners*: Daarna evt. ook gezamenlijke aanbesteding, naar behoefte van de partners. Daarbij onderzoek naar mogelijkheden voor flexibele hosting, dat wil zeggen: één partner doet het werk voor de anderen.
- *AWT Zuid*: Evaluatie van het verloop van de opdracht en voorstel voor verbeteringen

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	0 dagen	€ 10.000	AWT Zuid: Standaardbestek, evaluatierapportage.
		0 dagen	€ 0	RIVUS partners: gezamenlijk bestek op de markt.

Resultaat 2016 - 2017

Resultaat	Gereed	Actiehouder
Standaardbestek.	1-1-2017	AWT Zuid
Mogelijk een gezamenlijk bestek op de markt gezet	1-1-2018	RIVUS partners
Evaluatierapportage	1-1-2018	AWT Zuid

Mogelijke vervolgvactiteiten 2018 - 2020 (doorkijk)

- AWT Zuid: verbeteren bestek
- RIVUS partners: gezamenlijk bestek op de markt zetten

Eindresultaat 2020

- Standaardbestek.
- Gezamenlijk bestekken op de markt gezet.
- Evaluatierapportage.

9 Project Uniformeren gegevens beheer en onderhoud puntobjecten

9.1 Beschrijving project

Door RIVUS is het intensiveren van de samenwerking op het gebied van het beheer en onderhoud van puntobjecten (gemalen), als kansrijk voor het samenwerkingsverband betiteld.

Inmiddels is na consultatie van alle partners door het ET Verdergaande samenwerking een globaal model uitgewerkt voor het hosten van het beheer en onderhoud van alle puntobjecten (gemalen) door het waterschap. Het bleek, gezien de verschillen in uitgangspunten tussen alle partners wat betreft ambitie, werkwijze en administratie, niet mogelijk om de winst (RIVUS doelen) ten opzichte van de huidige situatie te kwantificeren. Dat is echter wel voorwaarde voordat bestuurlijk een voorstel voor het hosten van deze werkzaamheden in overweging kan worden genomen.

In dit (nieuwe) project, dat door ET Uniformeren gegevens wordt uitgevoerd, wordt gewerkt aan een beter inzicht in de prestaties en kosten van de huidige inspanningen (kosten, robuustheid, professionaliteit). Deze prestaties en kosten kunnen straks naast de te verwachten prestaties en kosten van het uitgewerkte hostingsmodel gelegd worden. Deze gegevens zullen een belangrijke rol spelen als RIVUS zich tegen het eind van het programma (eind 2019) opnieuw buigt over het vraagstuk van hosten van beheer en onderhoud puntobjecten.

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

Het project is in wezen een voorstudie ten behoeve van het te nemen besluit in het kader van hosten beheer en onderhoud puntobjecten (verdergaande samenwerking). Het inzicht dat dit project verschaft zal tenminste bijdragen aan de doelen professionaliteit en robuustheid.

9.2 Historie

Er zijn nog geen resultaten, deze activiteit is nieuw en moet nog worden opgestart.

Relevant zijn de documenten die het ET Verdergaande samenwerking heeft opgeleverd:

- Rapportage van Cyber d.d. 28 april 2016: Terugkoppeling nul-situatie;
- Eindrapportage en Advies van ET Verdergaande samenwerking d.d. 2 juni 2016.

Het expertteam Verdergaande samenwerking heeft in het voorgaande RIVUS programma onderzoek gedaan naar de mogelijkheden wat betreft de hosting van beheer en onderhoud van puntobjecten (2015/2016). Het expertteam is in haar onderzoek tot de conclusie gekomen dat de aanpak/werkwijze/uitgangspunten van administratie per gemeente dermate van elkaar verschilt, dat de verzamelde data onvoldoende inzicht geeft of een omschakeling van de huidige situatie naar het regionaal hosten van beheer en onderhoud van gemalen voordelen oplevert wat betreft de RIVUS doelen. Bestuurlijk heeft van begin af aan vastgestaan dat men zonder solide onderbouwing niet zou beslissen tot hosting over te gaan.

In de gespreksronde en de daaropvolgende discussie in zowel de regiegroep als het bestuurlijk overleg is naar voren gekomen dat men het hosten van beheer en onderhoud van puntobjecten nog steeds beschouwd als wenkend perspectief. De besluitvorming over het hosten is echter uitgesteld tot er sprake is van beter te vergelijken gegevens; hierbij wordt gekoerst op 2019/2020.

Er zijn door het ET Verdergaande samenwerking vervolgacties voorgesteld om de uniformering van werkwijze en data verder uit te werken en te implementeren. Het expertteam heeft de te verzamelen gegevens in haar eindadvies beschreven. Het gaat grofweg om de volgende stappen/activiteiten:

1. het beter vergelijkbaar maken van data bij beheer en onderhoud van gemalen,
2. het in kaart brengen van doelen en ambitieniveaus van partners,
3. harmonisatie telemetrie
4. het ontwikkelen van een instrument om de ontwikkeling wat betreft professionaliteit en robuustheid nu en in de komende periode inzichtelijk te maken.

De eerste twee stappen maken onderdeel uit van het jaarprogramma 2016-2017.

9.3 Uitwerking opdracht

Doel

Beter inzichtelijke en op dezelfde uitgangspunten gebaseerde gegevens wat betreft kosten en geleverde prestaties van beheer en onderhoud puntobjecten; om voldoende inzicht te verschaffen om in 2019 een weloverwogen besluit te kunnen nemen t.a.v. kosten van beheer en onderhoud.

Uitgangspunten

- Het was in 2016 niet mogelijk om op grond van een kwantitatieve vergelijking van de huidige situatie met de maximale hostingsvariant tot een voorstel voor hosting te komen. Meer uniformering van systemen, werkwijze en data is daarvoor noodzakelijk.
- Los van de vraag of al dan niet gehost gaat worden is de algemene aanname dat een meer uniforme regionale werkwijze op zichzelf al winst oplevert ten aanzien van RIVUS doelen.
- Het is de bedoeling dat de adviezen van het ET passen binnen de kaders van het eindrapport Verdergaande samenwerking (eindrapport spoor 2; hosting van puntobjecten, Regiegroep 8 juni).

Organisatievorm en werkwijze

- De regiegroep is opdrachtgever. De programmamanager fungeert als gemandateerd opdrachtgever.
- Na oplevering van het eerste deelproduct wordt direct begonnen met de implementatie, het regiegroep lid zal dit in de eigen organisatie coördineren.
- Het ET Uniformeren bestaat uit 4 leden, het team wijst zelf een voorzitter aan.

Opdracht

- *Expertteam*: Doe een voorstel voor uniforme definities en administratie wat betreft de inspanningen (uren/kosten) van beheer en onderhoud puntobjecten en leg deze bijvoorbeeld vast in een inspanningen matrix (zie eindrapportage ET Verdergaande samenwerking 2 juni 2016).
- *Regiegroep lid*: Draag er zorg voor dat de eigen administratie geschikt is om de door ET voorgestelde gegevens met betrekking tot de inzet en kosten te verzamelen
- RIVUS partners: monitor de inzet en kosten van beheer en onderhoud puntobjecten tot het eind van het programma.
- *Expertteam* : Ontwikkel een set prestatie indicatoren waarmee de ambitie van verschillende partners uniform in beeld kan worden gebracht. Leg de ambitie van de partners vast, bijvoorbeeld in een doelenmatrix (zie rapportage ET Verdergaande samenwerking 2 juni 2016).

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	30 dagen 15 dagen	10.000 0	ET Uniformeren RIVUS partners

Resultaat 2016 - 2017

Resultaat	Gereed	Actiehouder
-----------	--------	-------------

Een voorstel voor uniforme definities en administratie wat betreft de inspanningen (uren/kosten) van beheer en onderhoud; die zijn uitgewerkt, vastgesteld en overgedragen naar de RIVUS partners.	1-11-2016	ET Uniformeren
jaarlijkse rapportage (uren/kosten) beheer en onderhoud puntobjecten	1-1-2018	RIVUS partners
Een set prestatie indicatoren, waarmee de ambities van de verschillende partners, wat betreft beheer en onderhoud puntobjecten, uniform in beeld kan worden gebracht	1-7-2017	ET Uniformeren
Ambities partners in beeld	1-10-2017	ET Uniformeren

Mogelijke vervolgvactiteiten 2018-2020 (doorkijk)

- Instrumenten gebruiken en informatie verzamelen (monitoren).
 - o Opzet evt. bijstellen
- *Expertteam* : Ontwikkel aanvullende vragen voor thermometer waarmee de prestaties wat betreft beheer en onderhoud van puntobjecten t.a.v. de RIVUS doelen gevolgd kan worden (zie rapportage ET Verdergaande samenwerking 2 juni 2016)

Nb. De beslissing rond het al dan niet hosten van het beheer en onderhoud van puntobjecten maakt geen onderdeel uit van het project. Deze volgt ,na het zich nu laat aanzien, in 2019.

Eindresultaat 2020

- Uniforme, vergelijkbare gegevens over kosten en geleverde prestaties op het gebied van beheer en onderhoud van puntobjecten, op basis waarvan een besluit over het al dan niet hosten van het beheer en onderhoud van puntobjecten genomen kan worden

10 Project Verbeteren implementatie Verlengen levensduur en renovatietechnieken

10.1 Beschrijving project

Er zijn door het expertteam Verlengen levensduur methoden en werkwijzen ontwikkeld voor **levensduurverlenging** van objecten in de afvalwaterketen, de rioleringen in het bijzonder. Via de afvalwatersteams zijn de RIVUS partners bezig geweest met het toepassen van de ontwikkelde methode op de eigen afvalwaterketen objecten. Bij een evaluatie 4 november 2015 is gebleken dat de nieuwe methode bruikbaar is, maar dat de implementatie niet eenduidig plaatsvindt en kan worden verbeterd.

Voor wat betreft **renovatietechnieken** heeft het expertteam Renovatietechnieken een uitgewerkte werkwijze opgeleverd voor het ingrijpen in de afvalwaterketen. Daarnaast is door studenten van Windesheim een onderzoek gedaan naar de milieu-impact van relining. De nieuwe werkwijze wordt binnenkort overgedragen aan de RIVUS partners. Daarna zal toepassing plaatsvinden binnen de eigen organisaties.

We willen het komende jaar extra aandacht geven aan de implementatie van deze opdrachten. Omdat de projecten Verlengen levensduur en renovatietechnieken in elkaars verlengde liggen wordt voor de implementatie van de producten een gezamenlijke opdracht geschreven.

Beoogde bijdrage aan de RIVUS doelstellingen

De projecten Verlengen levensduur en renovatietechnieken zijn erg belangrijk voor wat betreft de RIVUS besparingsdoelstelling. Ook dragen de projecten bij aan verder professionaliseren van het afvalwaterbeheer. Een goede implementatie van beide producten is van groot belang.

10.2 Historie Verlengen Levensduur en renovatietechnieken

Zowel van het project Verlengen levensduur als van Renovatietechnieken is de historie reeds weergegeven in hoofdstuk 4.2, omdat ze beide de opmaat vormden voor het op te richten platform Ingrijpen in de afvalwaterketen (PIA).

Belangrijk resultaten tot dusver zijn:

Resultaten Verlengen levensduur tot dusver (01/09/2016)

- Eindrapportage 23 jan 2014 (onderzoeksrapport) met procedures, werkwijzen, richtlijnen, criteria voor de levensduurverlenging van riolering, rioolgemalen, persleidingen en RWZI's.
- Overdracht naar de AWT's heeft in maart 2014 plaatsgevonden.
- Vervolgopdrachten d.d. 17 juli 2014 naar ET en AWT's.
- Evaluatie van de implementatie, notitie 4 november 2015.

Resultaten Renovatietechnieken tot dusver (01/09/2016)

- Er is een uitgewerkte werkwijze voor het ingrijpen in de afvalwaterketen opgesteld, onderzoeksrapport 7 maart 2014.
- Als vervolg daarop is een voorstel gedaan voor verdere uitwerking en verdieping van de afwegingsmodellen voor renovatietechnieken, productrapportage 16 oktober 2015.

Om meer inzicht te krijgen in de milieu-impact van renovatietechnieken t.o.v. die van vervanging, is door studenten van Windesheim een vervolgonderzoek uitgevoerd naar de mogelijke milieu-impact van CIP relining, afstudeerrapport 1 juni 2016.

De Regiegroep heeft ingestemd met deze producten; opmerkingen die zij ten aanzien van de implementatie maakte zijn onder "uitgangspunten" opgenomen.

10.3 Uitwerking opdracht

Doel

Een uniforme en volledige implementatie van de werkwijzen verlengen levensduur en renovatietechnieken.

Uitgangspunten

- Naar aanleiding van de evaluatie d.d. 4 november 2015 is in de regiegroep besloten dat de implementatie van het product Verlengen levensduur moet worden verbeterd. Uitgesproken is dat we allemaal eigenaar zijn van de opgeleverde producten en elkaar ook vast moeten blijven houden in de implementatie. Uitgangspunt is dus dat de werkwijze zoals deze door het ET is voorgesteld en door de Regiegroep is goedgekeurd in zijn geheel in de eigen bedrijfsvoering wordt ingepast.
- Implementatie van de producten van Renovatietechnieken vindt plaats nadat deze zijn overgedragen aan de RIVUS partners door het platform PIA.
- In het algemeen is een flexibele/creatieve interpretatie van de ontwikkelde producten mogelijk, maar dan op basis van goede argumenten. Een beheersysteem heeft bijvoorbeeld vaak specifieke (on)mogelijkheden. De regiegroep wordt van dergelijke aanpassingen op de hoogte gebracht.
- 'Hulp' vragen mogen (moeten) gesteld worden. Hiervoor richt men zich in eerste instantie tot de programma-adviseur.
- Als men door tijdsdruk niet (geheel) aan de implementatie toekomt, brengt men hiervan de regiegroep op de hoogte.
- Het platform PIA houdt de externe ontwikkelingen in de gaten en voert jaarlijks een collegiale toets uit van de grootschalige ingrepen in de afvalwaterketen. Op basis van de bevindingen van het platform worden de werkwijzen/producten van verlengen levensduur en renovatietechnieken evt. verbeterd.

Organisatievorm en werkwijze

- De regiegroep is opdrachtgever. De programmamanager is gemandateerd opdrachtgever.
- De door regiegroep wenselijk geachte verbetering van de implementatie wordt binnen de organisaties zelf opgepakt. De programma-adviseur is hierbij beschikbaar voor advies.
- De Trojka organiseert tenminste één bijeenkomst om ervaringen m.b.t. de implementatie uit te wisselen en knelpunten te benoemen. Het streven is om dan gezamenlijk vervolgacties te formuleren.
- Deze opdracht is gericht op het implementeren van het product dat het ET heeft opgeleverd. Het verder verdiepen en/of verbreden van de kennis neemt PIA voor haar rekening. Voorstellen wat dat betreft worden na goedkeuring in de regiegroep naar de eigen organisatie doorgezet.

Opdracht

Verlengen levensduur

- *Trojka*: Organiseer een bijeenkomst om ervaringen met implementatie uit te wisselen en knelpunten te identificeren.
- *PM*: Organiseer een gesprek tussen PM/PA RIVUS en RG lid/rioleur per organisatie, over de s.v.z. implementatie verlengen levensduur; daarna gezamenlijke afspraken maken, 1 op 1, voor verbetering.
- *PM*: Bewaking traject door contact PM – RG lid: 1x per 3 maanden.
- *Regiegroep lid*: Verbeter, indien noodzakelijk, de implementatie van werkwijze verlengen levensduur binnen de eigen organisatie. Deel ervaringen met PIA.

Renovatietechnieken

- *PIA*: Verzorg de warme overdracht van de producten van het ET Renovatietechnieken naar de in RIVUS participerende organisaties (kennis van de ontwikkelde methoden en werkwijzen voor renovatietechnieken).
- *Regiegroep lid*: Zorg ervoor dat de producten van ET Renovatietechnieken stelselmatig toegepast/gebruikt worden binnen de eigen organisatie.

Voor beide onderwerpen:

- PIA: Blijf beschikbaar voor vragen en als kenniscentrum.
- PIA: Jaarlijkse evaluatie van de implementatie.

Planning en middelen

Start	Gereed	Inspanning	Investering	Actiehouder
1-7-2016	1-1-2018	0 dagen	€ 0	RIVUS partners

Resultaat 2016-2017

Resultaat	Gereed	Actiehouder
Bijeenkomst implementatie georganiseerd, gesprekken afgerond, gezamenlijke 1 op 1 afspraken gemaakt.	1-1-2017	Trojka, PM
Warme overdracht producten/methoden ET Renovatietechnieken heeft plaatsgevonden.	1-12-2016	PIA
Ontwikkelde werkwijzen worden binnen de eigen organisaties structureel toegepast.	1-1-2018	RIVUS partners
Evaluatie van de implementatie 2017	1-1-2018	PIA

Mogelijke vervolgactiviteiten 2018-2020 (doorkijk)

- Het is de bedoeling het komende jaar flinke stappen te maken als het gaat om een meer uniforme implementatie. Als de regiegroep aan het eind van het jaar 2017 vindt dat we hierin geslaagd zijn, wordt dit project afgesloten.
 NB. Platform PIA blijft beschikbaar voor vragen en als kenniscentrum.

Eindresultaat 2020

- Implementatie vindt plaats als onderdeel regulier werkproces organisaties
 NB. Project eindigt naar verwachting eind 2017.

Planning

Een gedetailleerde planning wordt bijgesloten (planningsinstrument). Deze is ook via extranet te benaderen.